

1894

M. N. MŰZEM KÖNYVTÁRA
Hírlap-Könyvtár
Növendéknapló
1894. évi. 184. sz.

DELVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Versecz, Laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap-észlelmi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásheli közlemények különben úzv. Kírohnerné hivatali és rendelés iródjában (az Andrássy-sétány és Iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házában) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.
Felelős szerkesztő: **Perjéssy Lajos.**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.
Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányagabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

IV. évfolyam.

Vasárnap 1895 évi január 6-án.

I. szám

Versecz 1895. január hó 4-én.

Minden szülőnek főtörekvése gyermekét minél boldogabb emberré nevelni.

Ott gyökeredzik ez a törekvés a szülői szeretetben, melyet az isteni gondviselés szívükbe oltott, mely az emberiségnek kezdetül fogva minden időn keresztül a mai napig dajkája volt.

Mig ezen szeretet az életnek rosszul felfogott célja által erőszakosan más irányba nem tereltetik, addig azt feltételeesen megbízható iránytűnek tarthatjuk, mely a gyermeknevelést valódi célja felé viszi; mihelyt azonban az más behatások által megfertőztetik, útmutató erejét elveszti és többé igaz nevelői hatással nem bír.

Valljuk be, hogy ma már igen sok szülőnek szeretete meg van fertőztetve. A világ ma olyan, hogy az ember legnagyobbára csak önmagára van tekintettel, embertársa iránti kötelességeket nem ismer, a munkás életet tehernek tekinti, mely elől menekülni iparkodik, az élet célját a különféle gyönyörök élvezetében látja, és azért lelke minden erejével vágyik azok után; a szegénységet rabszolgaságnak, a gazdagságot a legnagyobb boldogságnak képzele. És mert ezen és ily fajta nézetek uralják őt: feltámad lelkében az irigység mindazok iránt kiket magánál boldogabbnak vél, de egyszersmind gőgösen tekint le azokra, kiket felfogása, világnézete alája helyez.

Az olyan szülők, kiket ilyen világnézet és az abból keletkező érzelmek uralnak, természetesen olyanokká nevelik gyermekeiket is.

Ha elismerjük, hogy az élet küzdelem, akkor a nevelés nem lehet egyéb, mint e küzdelemre való edzés.

Aki tehát gyermekét úgy neveli, hogy általa hozzászoktatja őt az élet minden körülményei között csak önmagára tekinteni, hogy az életezölt az érzéki élvezetekben keresse, hogy senki és semmi kedvéért magától valamit megtagadjon: az gyermekét nem neveli az életnek, annak nevelése 100 közül 99 esetben elhibázott.

Az élet küzdelmében három factor játszik szerepet. Az első az egészséges erős test, a második az értelem vagyis ész, a akarat és vágy, szóval a jellem.

A testet edzeni, gyakorolni, az észet fejleszteni, az akaratot szilárdítani, a vágyakat fékezni, megtagadni tudni: ez a nevelés főfeladata. Ha ezeket a nevelés nem szolgálja, iránya czélt tévesztett és a gyermek jövője homoktalajon nyugszik.

A mai nevelési rendszerben, mint ezt a legtöbb esetben tapasztaljuk, ezen kellékek nincsenek meg. A testet elpuhítják, az akaratot a vágyaknak rendelik alá, az észet egyoldalúan miyelik, vagyis oly módon, hogy az az legritkább esetben regulirozza az akaratot és vágyakat.

Amit a szem lát és a gyermek kíván, azt a gyenge szülők megszerzik számára. Azzal a balgák azonban nem törődnek, hogy azáltal lassankint anyira megerősítik a vágyakat, hogy gyermekük a későbbi évek-

ben, midőn talán az élet tőlük oly sokat megtagad, egész szerencsétlen lesz, mert nem szokta meg a nélkülözést.

Hány szerencsétlen fiatal emberünk van, akik meghasonlottak az élettel ép azért, mert mineen pillanatnyi vágyukat ki nem elégíthették? Hány ember van, aki erőszakosan vált meg az élettől, mert az reája vonzerővel nem bírt, mivel nem szoktatták őt gyermekkorától fogva ahhoz, hogy a tulajdonképpeni élet a munka?

Hozzá kell szoktatni és nem megtanítani a gyermeket, hogy környezete nem érette van, hanem hogy tartozik magát környezetének alávetni, hogy nem azért élünk, hogy élvezzünk, hanem hogy azért élvezzünk, hogy élhessünk, hogy az élet munka nélkül el nem képzelhető és hogy munka nélkül nincsen élet, egyszóval a gyermeket idejekorán bele kell vonni a család munkas és ügykörébe, hogy hozzá szokják ifjú korában már a környezeteért tenni és cselekedni.

A családnak, a három nevelési tényező közül kettő, de a két leghatalmasabb, úgy mint a szoktatás és a példaadás áll rendelkezésére. «Amint szokunk, úgy élünk» és «a szó tanít, de a példa vonz», tartja a közmondás. Mindkét példabeszéd erősen bizonyít a két nevelési eszköz hatalmas befolyása mellett. Mindkettőnek alkalmazása igen egyszerű és a szülőktől semmi egyebet mint önmegtagadást igényel.

Aki családot alapított, éljen családjának. Valóban csodálatos, hogy ma n...

Tárca.

Lujza néni.

Korán beköszöntő téli este, mikor lassan-lassan mindent beföd a homály s elötünnek az obligát hosszúra nyúló árnyak, elmerengve hallgatódzom amint negyed óránként megszólal valahol a harmadik szobában az antik, alabastrom oszlopu óra: a Lujza néni órája. Kísértes, bongó hangjára előkerül Lujza néni a multból s itt táncolja a szoba közepén a menuettet, abroncsos szoknyában, a la Grec fesült hajjal Komoly, ráncos arcza, sárgás fényben válik ki a félhomályból s a pinczéből beszél, mint Kondoroson a Banquo szelleme, mikor megszólal:

„Nem érted te meg ezt fiam.”

Lujza néni, a nagyanyám nyolcz néne közül a legidősebb volt. Valamikor szép lehetett, hanem ez a szépség körülbelül visszahűlt abba a korszakba, mikor még a közes bárány is vad állat volt. Ot esztendő lehettem akkor, mikor már elég tehetséget éreztem magamban arra, hogy egy négy soros névnap-i köszöntőt elszavaljak: június 19-én. Ettől fogva a Lujza néni kedvence lettem. Mindennap eljártam hozzá s órákig elhallgattam annak a 15-20 macskának a dorombolását, melyek állandóan ott tartózkodtak a Lujza néni közelében. Val-

hányszor megszólalt az antik, oszlopos óra Lujza néni abba hagyta azt olvasást s a macskái elhallgattak. Aztán mikor elhangzott az utolsó ütés is, Lujza néni egy mélyet sóhajtott, egy párszor intett a fejével, tovább olvasott s a macskái újra el kezdtek dorombolni. Így ment ez évről-évre, napról-napra, negyed órától negyed órára.

Az okát sokáig nem tudhattam meg. Mikor tíz éves lettem, el mentem Lujza nénihez, hogy nekem gratuláljon. Tovább maradtam mint rendesen. Alkonyodott. A szobában lassan-lassan mindent befödött a homály, az árnyak hosszúra nyúltak, a macskák altatóan doromboltak, én meg elmeregve hallgattam. Az óra hatot ütött, Lujza néni a rendesen mélyebbet sóhajtott, a macskák a szokottnál több áhitattal hallgattak, aztán Lujza néni becsapta a könyvet és tovább nem olvasott. Éreztem, hogy valami rendkívüli dolog következik. Az ablakhoz ültünk. A Lujza néni profíja élesen rajzolódott oda a jégvirágos ablaktáblára s élénken emlékeztetett a határunkban kiásott „byzanci érmek” relifjeire. Mikor a nagy káros-székből elhelyezkedett, minden különösebb bevezetés nélkül, elkezdett beszélni.

„Nem fogsz megérteni. Látom, hogy őt éve esz a kíváncsiság, hogy megtudd, mi bánt engem, ha az óra üt? Ötven év óta sohajtok, valahányszor az az óra negyedét üt. Sok idő az fiam . . . !

... A svaliszér kapitány s volt . . . ! Egy hónapig volt a n... elszállásolva az osztályával. Csak itthon, meg az anyám. Bejött, kerest anyámnak, rám nézett és kiment. F voltam s a kapitány egy tekintetével lobbant a szívem . . . Sokszor hosszút át más se tettem, mint néztem a vándor dat . . . Egyszer épen a nyitott ablaknál tem. A hold titokzatos, fehéres fényrel á totta el a nagy kertet, egy közeli bokor meg édesen dalolt egy csalogány . . . A meim könybe lábadtak s úgy éreztem hogy a szívem hasad meg a túlradó szenvedélyt mikor halkan a nevet susogtam: Eduárd! . . .

Egyszerre csak lépteket hallottam. A holdfényben, az út sárga homokján egy alak közeledett: a kapitány . . . ! Egyenesen felém tartott. Megállt az alacsony ablaknál, a kezét nyújtotta és . . . hallottad Jóska bátyádat fuvólázní? — nos hát olyan hangon suttogta: „Szeretlek . . . !” . . . Aztán elment. En meg azt hittem, álmodom . . . A belső szobában megszólalt az óra . . . Egy óra volt éjfél után. Elővettem a harfámat s egy dalt kezdtem játszani. Mikor elhallgattam, távolról jait kapta erre a szél . . .

„Fliegt die Lercn' So singt sie leis'

csal.

sok szülő van, ki legkényemetlenebbül érzi magát gyermekei körében, ki akkor legidegesebb, mikor legdrágább kincsének is kelene egy néhány percet szentelni.

Ne drága és haszontalan játékokkal halmozzuk el gyermekeinket, hanem szabad időknél egy kis részét szenteljük nekik, ép úgy, mint azt velünk szülőink cselekedték és gyermekeink jövőjét azonnal biztosabb alapra helyeztük.

Edzzük testüket, amennyire csak lehet, okszerű ápolás által, szoktassuk őket hozzá, hogy mindent birni nem lehet és hogy ha valamit önmaguktól megtagadnak, úgy az nem nélkülözés; gyakoroljuk őket fokozatosan az önmegtagadás erényében, mutassuk meg példánkkal — azáltal, hogy mi is csak értük élünk — nekik azt, hogy azon embernek, ki csak önmagának él, tulajdonképpen életvezéje nincs; szoktassuk őket hozzá saját példánkkal, hogy sorsunkat önmegadással túrni emberi kötelesség: és el fognak tűnni lassankint ama szomorú ifjak, kiknek az élet már akkor, mikor tulajdonkép még a legszebb, toher, végtelen, elviselhetetlen toher, melyet viselni érdemesnek nem tartják.

Előfizetési felhívás!

Midőn tíz évvel ezelőtt a verseczi első magyar lapot megindítottam, vállalkozásom felett még azok is sajnálkoztak és mosolyogtak, a kiktől pedig tudtuk mindnyájan, hogy nemcsak jó hazafiak, hanem a magyaros érzélem és gondolkodásmód, a magyar nyelv terjesztésének igaz barátai s dolgozni, tenni és cselekedni kívánnak.

Kimondták sentenciaként, hogy magyar újságnak Verseczen lehetetlen megélni. Ellen-ségeink nyíltan hangoztatták, hogy magyar lapom halva született gyermek.

Hála a gondviselésnek, a baljóslat nem teljesült be. Igaz benső köszönet annak a kis magyar gárdának és munkatársainknak, kik bennünket a legválságosabb időben sem hagytak el.

A hosszú tíz esztendő alatt, mióta a verseczi magyar újság ügyét vezetjük, őszintén megvallva, sokszor állottunk az elcsüggedés szélén. Azok, a kik ellenségei mind annak a mi magyar, sokszor támadtak ádázul ellenünk, de a támadások csak erősítettek bennünket, felébresztették a szünadókat — a nehéz időben támogatást leltünk magasabb helyekről is, — s azon tudatban, hogy annak a célnak, mely lapunk zászlójára van felírva — győzedelmeskedni kell — nem engedték kicsavarni kezünkől a zászlót.

Most már könnyebb a dolgunk, mert elvitázhatlan tény az, hogy Verseczen a magyarság ügye tíz év óta igen nagyot haladt.

Egy miféle érdekeket szolgálunk s mielőtt leltünk meg eddig lapunk kitűzött cél-elendeltetésének, azt olvasóink elbírálatjuk. — Ez alkalommal csak annak észére szorítokozunk, hogy feladatunkat meg kell tenni, ezután is tehetségünk mért erővel igyekezni s különös törekvésünk leendő feladatát azon irodalmi és társadalmi színvonalon fenntartani, mely őt elszigetelt helyzetében

A dal elhangzott, a kapitány többet nem látott vissza . . . Azóta, valahányszor az óra üt látom amint bejön, az anyámnak kezét csókol, rám néz és kimegy . . .

„Te ezt nem érted . . .“

Két könnyű pergett alá az arcán, a karjait kinyújtotta, a csontos ujjával meg a levegőben babrált, mintha egy láthatatlan hárfán játszana . . .

. . . Elmerengek ha az óra üt s előttem áll Lujza néni és a svalizsér kapitány, amint bejön, kezét csókol a mamának, a néni néz kimegy . . .

A Lujza néni arca sárgás fényben úszik, félig lehúnyja és gyenge, reszkető kezével a pinczéből szólna:

„Herch' im Herbste fort.“

P.—E.

a hazai vidéki lapok között hivatásánál fogva megilleti.

Ezek előrebocsátása mellett bizalommal fordulunk a velünk együtt érző nagy közönséghez, munkatársainkhoz, hogy szellemi támogatással önzetlen munkálkodásunkat elősegítsék; — a lapunk által képviselt eszmét erősítsék; tömeges előfizetéseikkel pedig magyar lapunk fenállását biztosítani sziveskedjenek.

Perjéssy Lajos,

a „Délvidék“ szerkesztője.

Napi Hírek.

Nemzeti színészet. A délvidéki színiszövetkezet Füredi Károly, igazgatása alatt álló subvencionált magyar színtársulata a szerződés értelmében tudvalevőleg február 1-én jön hozzánk. Hetenként három bérletes darabot fogadni. Hogy a színi évadot jóeleve biztosíthassa magyar nyelvtérjesztő egyesületünk, a bérleti aláírásokat megkezdjük. — **Husz előadásra.** (Hetenként 3-szor) a bérlet árai következők: **Alsó erkély 20 frt. — Felső erkély 16 frt. — I. rendű zártszék 16 frt. — II. rendű zártszék 12 frt.** — A mai naptól kezdve elő lehet jegyezni Dr. Seemayer Károly egyetemi elnök, vagy Perjéssy Lajos titkárnál. — Az egyes bérlet, annak idejében egy értekezletre hivatnak meg, a midőn a helyek közös megállapodás folytán fognak felosztani. A társulat titkára Leövey József különben még e hó első felében meg fog jelenni városunkban s a bérlet gyűjtést folytatni fogja.

Görög keleti vallású polgártársaink ma, holnap és holnapután tartják karácsonyukat. Ez alkalomból boldog ünnepeket kívánunk.

Kinevezések Temes vármegyénél. Dr. Molnár Viktor főispán Lendvai M. vármegyei első aljegyzőt tisztebeli főjegyzővé, és Takácsy Sándor verseczi közig. gyakornokot tb. szolgabíróvá, nevezte ki.

Választási mozgalmak. A moraviczi kerület választó polgárai holnap hetfőn délelőtt a helybeli „Két kulcshoz“ címzett vendéglőben értekezletet tartanak, mely igen népesnek ígérkezik. A közbizalom, mint a jelek mutatják leginkább Szójanovics György báró, lacznasi földbirtokos felé fordul, kinek a versecz lugos marosvölgyi vasút létrehozatala ügyében valóban szép érdemei is vannak, Szójanovics báró életrajzi adataiból felemlítjük, hogy 1864-ben Temesvárott született. Nolcz éves korától kezdve elemi, középiskolai és jogi tanulmányait a bécsi Teresianumban végezte. 1885-ben Bosznia-hercegovinai aliamozgalomba lépett, hol mihamar fogalmazó lett. Atyja halála után ott hagyta a szolgálatot, hosszabb utazást tett a külföldön, s három év óta birtokán gazdalkodik, jelentékeny részt vévén a megyei életben, különösen nagy és fáradhatatlan munkásságot végezvén a versecz-lugosi vasút ügyében. Szójanovics bárón kívül ki határozottan kormányparti programmal lép fel Emlegetik Beniczky Atilla és Jovanovics Szilárd földbirtokosokat. A holnapi értekezlet elé nagy érdeklődéssel tekint a kerület választóközönsége.

Jegyzőválasztás. A szomszédos Paulis községben tegnapelőtt volt a jegyzőválasztás, a midőn is ifj. Weitner Ferenczet, a verseczi polg. takarékpénztár igazgatójának id. Weitner Ferencznek tehetséges és rokonszenves fiát választották meg egyhangulag. Gratulálunk!

Merelli a híres előadó, ma vasárnap hetfőn lép fel a Zéh-féle színházban. Előadásairól a vidéki lapok dicsérőleg emlékeznek meg. P. u. egyik aradi lap így ír. Mesés ügyesség és az elegancia, melylyel Merelli bűvészetet előadja, valóban érdeklődést gyakorol. A levegő titka Merelli Bella Cora, ki látszólag a levegőben függ, mindenféle mozdulatot megtesz. Aristomatái, melyekbe hasbeszélő művészete által életet lehelni látszik, valamint egy hölgynek eltüntetése valóban a bűvészet kabinet-darabjai. Merelli t. i. egy hölgyet, ki a nézőtérén a levegőben szabadon mozgó padlón megkötve áll, mialatt kezét a közönség közt egy úrnak nyújtja, két másodperc alatt egy függöny eltakarásával eltüntet. A köztetszésnek, melyben

Merelli kitűnő mutatványai részeseültek, legjobb bizonyosságát nyújtja az, hogy összes belépti jegyei elfogytak.

A verseczi tornaegyesület. Fényes zártkörű bálja, mely tudvalevőleg f. hó 12-én a jövő szombaton fog megtartatni kétségen kívül a farsang legegészséges mulatsága leendő. A szép fiatal menyecskék éppen oly nagy, vagy még nagyobb előkészületeket tesznek, mint a fiatal leányok. A sok új toalettről reggeltől estig folyik a beszéd. A rendező fiatalság nem kimél semmi fáradságot, sem költséget a mulatság sikere érdekében. Ilyen nagy vidéki központban azonban, mint a mi városunk megeshetett azon kellemetlen dolog, hogy a nagy városban, mint a vidéken (plane ilyen időben) olyanokhoz sem jutott el a meghívó, kik arra joggal reflektálhatnak — azok az udvarias rendező fiúk, felkértek bennünket, hogy nyilvánítsuk ki, nevükben, miszerint a reflektálók tekintetben sziveskedjenek a rendező bizottság bármely tagjához fordulni s a kiválsolomnak szives készséggel tesznek eleget.

Tűzoltóink ez ideig báljukat folyó hó 13-án tartják meg a „Szőlővenyige“ nagy termében. — Belépti díj személyenként 50 kr. Családjegy 1 frt 20 kr. Jegyek előre válthatók Thomas-A. Kinn testvérek, Glaser A. és Kresznics uraknál.

A verseczi izraelita jótékony nőegyesület. Folyó hó 17-én előképek bemutatásával és különféle előadásokkal egybekötött táncmulatságot rendez a „Szőlővenyige“ címzett vendéglőben, mely szerfelett érdekesnek ígérkezik. Belépti jegyek ára személyenként 1 frt 50 kr. Családjegy 4 forint. Jegyek előre válthatók a Kirchner-féle felvételi irodában és Veronits féle nyomdában.

Mühle Vilmos udvari szállító. Mühle V. temesvári virág- és magkereskedő, a ki már hosszabb idő óta számos udvari szállítója, ismét szép kitüntetésben részesült; megkapta ugyanis a „Fülöp, szász-koburg gothai“ nagyherceg udvari szállítója címet.

Temesvár belvárosa rendőrkapitányává. Bárdossy Emil volt megyei aljegyző választatott meg. Ez a hír a legkellemesebben lepte meg mindazokat, kik a megválasztottat és szép egyéni tulajdonságait ismerik. Gratulálunk!

Városunk és az országos telefonhálózat. Említettük már lapunk előző számában, polgárságunk azon mozgalmát, melylyel oda törekszik, hogy a tervezett Budapest, Szeged, Temesvári Belgrádi allami telefonhálózatba városunk is bekapcsolassék. A temesvári kereskedelmi és iparkamara Andrejevics verseczi szalámigyaros indítványára elhatározta hogy ezen terv foganatosítására a magas miniszteriumot szintén felkéri. Pancsova város ugyanezen ügyben szintén felterjesztéssel élt — s a jelek azt mutatják, hogy ohajtásunk teljesedésbe is fog menni mily nagy előnyt fog az biztosítani városunknak, különösen kereskedőinknek, ha Budapesttel, Szeged, Temesvár, Araddal Belgráddal stb telefon utján közvetlen értekezhetünk.

Az E. M. K. E. az 1894. évben. Az egyesület vagyona a lefolyt évben 1.137,806 frt 39 kr-ra növekedett. Vagyonszaporulat a múlt évhez képest készpénzben és értékpapirokban 64,327 frt 38 kr. hagyatékokban 78,200 forint együtt 142,527 frt 38 kr. Hagyaték a lefolyt évben: néhai Bicskey Kálmán pestvármegyei birtokos 40,000 frt, néhai Remenyik Zsigmond dormandi birtokos 10,000 frt, néhai Balogh János tövisi birtokos 10,000 forint, néhai Tappenburg Károlyné-Brancsán Eliz 4000 frt, néhai Rafaj Károly ujszékhelyi birtokos 4000 frt, néhai Sréter Klára budapesti birtokos 1200 forint, néhai Tappenburg Aranka emlékére édes anyától tett alapítvány 1000 forintra leendő kiegészítésül 900 forint, néhai Somssich József gróf kaposujlaki birtokos és czeplédi Nagy Pál 100—100 forint, néhai ifj. Schrödl János és néhai Schrödl Józsefné, Kónya Zsuzsa emlékére családjaiktól 100—100 frt, Rán István 48-as főhadnagy 1000 frt, Veres Ferencz 18—40-iki honvédtüzmaster családja koszoru megváltás címen 585 frt és Szabó István magy. kir. honvédszázados Baumann Ferenczné emlékére koszoru megváltási címen 30 frt. Nagyobb alapítványok a múlt évben Kun Kocsárd gróf újabb alapítványa a Szazvároson levő két ház értékében 6,000 frt, Mészáros Karoly dr. Budapestről alapítványa 1000 frta kiegészítésül 900 frt, Küry Klára színművészné kolozsvári Emke előadásának jövedelme, mint nevének kezelt alapítvány 710 forint, a gróf Károlyi

Tiborné és Andrassy Gyula gróf elnökl... 600 frt, a debreczeni fiók báljának 315 frt jövedelme; Apponyi Albert gróf, amíg él, évi 100 frt befizetésére kötelezte magát; Karczag városa évi 100 frt vett föl költségvetésébe; Borbély Lajos, a salgótarjáni vasmű részvénytársaság igazgatója alapítványához a 9. 100 frtot küldötte be.

Nagy hóivatar. A hogy mondani szoktak, a legöregebb emberek sem emlékeznek oly magas órára, mint a milyen a múlt év utolsó s a jelen év első napján esett éjjel pappal szakadatlanul. Az utcákon nagy hótorlaszok emelkednek rendkívül megnehezítvén a közlekedést. A vonatok nagy késéssel közlekednek. A versecz kubini vasuton napokig teljesen szünetelt a forgalom.

A jövő év kritikus napjai. Falb Rudolf, a világhírre vergődött német viharprófeta az 1895 évre is megjósolta már az ő „elmaradhatatlan kritikus napjait.“ Prognosztisa szerint a jövő évben tíz első rangú kritikus napunk lesz és pedig január 11, február 9, márczius 11, márczius 26, április 9, július 22, augusztus 20, szeptember 4, szeptember 18, és október 14, november 2 és 6, december 31. — Harmadrangú kritikus napok: január 25, május 24, június 7, július 7, augusztus 5, december 2 és 16. Összesen tehát 25 kritikus napot várhatunk a jövő évben. Falb Rudolf arról is gondoskodott hogy ossze ne téveszthessük az ő kritikus napjait egyeb „közönséges“ viharos napokkal. Jólátja, a melyet ezuttal kis könyvecske alakjában bocsát világgá, kommentárral kíséri, a melyben elmondja, hogy a jelzett napokon földrengés, vízáradás, villámcapások, jégverés és más hasonló kellemes meglepetés eri a benne hívő embriiséget. Könyvecskéjében kimutatja azt is, hogy eddig minden esetben helyeseknek bizonyultak. Hogy most is igaza lesz-e, megmutatja a jövő esztendő.

A háztulajdonosokat ismételtelen figyelmeztetjük hogy a járdáról a jeget és havat eltakarításáért, mert esetleges szerencsétlenség esetében nehéz bírsággal fognak súlytatni. A vízlevezető csatornákat is idejében ki kellene tisztítani, mert, ha elkezdődik az olvadás nagy kalamitások származhatnak belőle.

A körorvosi fizetések fölemelése. A belügyminiszter egyik vármegye közönségének körorvosi fizetés fölemelése ügyében hozott határozatát földoldotta s új érdemleges határozat hozatalát rendelte el, mert a törvény csak azt rendeli, hogy a körorvos fizetését a községek meghallgatásával a törvényhatóság állapítja meg, de azt nem mondja, hogy egyszer és mindenkorra: a miből folyolyag az, hogy az annak idejében fönnállott viszonyoknak megfelelően kiszabott körorvosi illetmények a körülményeknek változtatva ugyanazon az uton és módon, a mint eredetileg megállapították, ne módosíthatassanak, elvi szempontból kizártnak nem tekinthető. Igaz ugyan, hogy a törvényhatóságok e jogot ily irányban, hogy az egyszer már megállapított fizetés leszállíttassék, csak rendkívüli esetekben gyakorolhatnak: a fizetés fölemelést azonban magasabb rendű érdekek nem akadályozzák és a kérdés kizárólag attól függ, vajjon történt-e időközben a viszonyokban oly változás, mely a szóban forgó rendszabályt elfogadhatóvá tenné.

A meghűlésekből gyakran igen súlyos betegségek keletkezhetnek, ha kellő időben alkalmas szerek nem alkalmaztatnak. Mint rendkívül hathatós szer a 25 év óta Horgony-Pain-Expeller népszerű elnevezés alatt jó hírnévnek örvendő Tinct. Caps. comp. bedörzsölés igen jónak bizonyult. Csúsz, közsvény, fejfájás stb. ellen, gyakran már az egyszeri bedörzsölés elege dó a fájdalom csillapítására. Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölésnek egy háztartásban sem kellene hiányozni, már azért sem, mert majdnem minden gyógyszerárban kapható, 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros és 1 frt 20 kros üvegekben, tehát nagyon olcsó! Minthogy értéktelen utánzatok is léteznek, ajánlatos a vételnél a „Horgony“ védjegyre ügyelni.

Irodalom.

A kötelező polgári-bázasság törvényei. Csak pár napja, hogy a házassági jogról, a gyermekek váltságdíjáról és az állami anyakönyvekről szóló törvényjavaslatok elnyerték a királyi szentesítést, és már mind a három megjelent, még pedig igen jó magyarizáltakkal, ide ésekkal és betűsoros tárgymutatóval, mint legelőször a könyvpiacra. A szöveg is hibátlan és szép nyomásu, mint a Lampel-féle törvénykiadásoknál rég megszoktuk. A három törvény egy kötetbe egyesítve 60 kr-ot kapható minden könyvkereskedésben vagy magánál a kiadóál Lampel Róbert, Wodianer F. és Fiaj) Budapest, Andrassy ut 21.

Milleniumi magyar történet. Az Athenaeum r. társaság kiadásában megjelenő A magyar nemzet története című tíz kötetes nagy munkának (milleniumi kiadás) 7-ik füzeté most hagyta el a sajtót, fennakadás nélkül követvén

az előző hat füzetet, melyeknek ezer és ezer példányaival már el van árasztva egész Magyarország. Egyesek, társulatok, intézetek sietnek ennek a pázaz fénynyel kiállított nagyszabású történeti munkának birtokába jutni és így füzetenként beszerezve valóban a legelőnyösebben is juthatunk ehez a tíz kötetes nagy műhöz, mely majd egy egész kézikönyvtárt képez és a mellett a hazai történet valóságos tarházát, melyben össze van gyűjtve a magyar nemzet összes irott rajzokban és hagyományképen őrzött emléke a legrégibb kortól egész a mai napig. Ez a hetedik füzet Marczaei Henrik, Vezérek kora (első) kötetének folytatása, ezt a füzetet is igen érdekes képek díszítik. Mint díszes műmelléklet van a fuzethez csatolva Esztergom látképe Dörre Tivadar jeles rajzoló eredeti felvétele után pompás fénynyomatban előállítva. és Szent-István király ősrégi arczképe Turóczi krónikájának brünni kiadásából. Egyes füzet ára 30 kr. — Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr., félévre (24 füzet) 7 frt 20 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Vidéki levelező.

Végyvár (Rittberg) 1891. decz. 28 án.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

A mai világban, a mi magyar politikai világunkban ma mar odajutottunk, hogy a társadalmi mozgalmak mellett is ott látjuk a kereszt, a bibliát, (a thalmundot nem említem, mert azt nem mutogatják „nyilvánosan“), s a vallási mozgalmakat.

A mi közönségünk tegnap igen szép ünnepet ült, nagyobbára reformatus magyar kálomisták rendezték. — Önnek a lapját régóta úgy ismerjük, mely a magyar protestans missziói ügyek tárgyában itt a délvídeken sikerrel buzgokodik, felkeressük tehát hogy tudósítuk arról, mily szép eredményeket lehet elérni itt a délvídeken is akkor, ha a kereszt, vagy a biblia mellett felemeljük a nemzeti zászlót

Hogy a régi német Rittberg, a mai magyar „Végyvár“ az utolsó két évtizedben, mily haladást tett, arról leginkább tanúskodott az „olvasó egyet“ negyedszázados jubileuma, mely tegnap tartatot meg.

Hogy mit tehet egy lelkész a társadalmi téren is, azt megmutatta Zöld Mihály, a mi lelkes papunk.

Huszonöt esztendeje, hogy megalakult a mi olvasó egyetünk. Abban az időben, a keletkezés éveiben bizony keményen lengedezett még itt a „sváb“ szellem. — Ma a mi népünk büszkén, igaz magyarnak nevezi magát.

Attérek az ünnepélyt iubilium leirasára: Közgyűlés előtt a reform templomba vonultuk istenitiszteletre. T. Zöld M. úr beszélt mint rendesen szívhez szólóan. A közgyűlést szerett elnökünk Molitorisz K. nyitotta meg, az egyet történetét, Nikolényi P. a „jó pennaju legény“ olvasta fel, adózvan eleget Ádám úrnak is, a ki azt valóban megérdemli.

Disztagokul megválasztottuk Dr. Molnár Viktort Temes vármegye főispánját, Deschán Achil alispán urat, Sebestha Károly tanfelügyelőt, Nagtiszteletű Szabó Janos békesbániat egyházmegyei esperest, azt a kimagasló pátriarchai alakot. Jeszenszky I. nagy-

kikindai ev. lelkészt, Unger József főszolgabíró, Benedek G. járásbíró, Puhl I. tiszttartót és Pohuth József járásbíró. Azután persze jött magyar szokás szerint a „magnum áldomás“ a felköszöntökkel... de meg a bál, a szép lányok, az asszonyok, a táncz!

Bocsasson meg, hogy referádám, kuszált is, kurta is, a szép lányok, a menyecskék az okai, különben maradtam kollegiumi régi tisztelő hive. Ezekiel.

Szerkesztői levelezés.

— ts és — u uraknak. Az első humoreszk. a mit „ketten is“ — írtak, még ha azt a „színyonalat“ úgy emelné is (?) a mi tudtunkkal és akarattunkkal még a „Nyilt térben“ (a miért busásan kellene fizetniük) sem fog megjelenni. A személyeskedésnek — még oly formában sem adunk helyet, s nem adunk akkor sem, ha a „Határőr“ ellenségünk s nem a mi régi fegyverbarátunk lenne. Mi nem üzhetünk politikát — mert nincs kauzióknk (bár lehetne! Szedő) — de mikor önkök annak a talpig derék, ámbár nem magyar nevű de „magyar prokátoruak“ önértetes szavát „Kraclérség“-nek, öt magát „roznyói tót renegát“-nak czimezzetik, ha tréfásan is, akkor ott látjuk a „homok“-ban, (a lá hamu) a debreczeni Hatvani szóhágyományhoz hasonlóan — a „lóláb“ nyomait. „Hogy nagy a kedélyesség és óriási az önbizalom“ mért — mert „Keresztelkednek“. Öök azt emlegetik hogy a temesvári „Dreptatea“ akkor mit írjon még, annak a keresztelője akkor horribilis, lélekemelő, buzdító, világra szóló... ha a „Határőr“ immigen veri a mellét... akkor, a mikor szert tett egy kis sajtópörre. A kubin verseczi vasut tudvalevőleg, ha egyszer elindulni merészkedik a dunapartól — 4-5 nap alatt valahogy bevergődik Verseczre. Az öök „törz“ ja ezt a keserves utat tette meg. Sajnáljuk, hogy későn érkezett. Nagyon érdekes lett volna közölni. Öök számitottak ró hogy „be ugrunk“. — Hát lássák be is ugrottunk, meg nem is! Feymann Gyula, mint talán „első sorban“ fiskális, s csak azután redaktor Vozáry Jánosnak, (annak a különben tisztelt, becsült törvényeségi elnöknek, a ki a „lottóper nélkül“ is méltó volt jelenlegi állására), a hogy öök mondják „egy kis bogarát“ szelöltetni merészelt. Öök úgy a sorok közt erre filosofuskodnak, mert egyidejűleg tele vannak a lapok Dr Branise meg Gosdu nevével. Kedves uraim, öök szerencsétlenni akartak bennünket is egy sajtópörrel — le akartak főzni. Alkalmat adtak azzal a másik levéllel, hogy meg tudjam kik öök? Hogy az egész dolog csak farsangi tréfa, — (hivatkoznak mert öököt figyelmeztették) — olyan emberekre a kik a mi jó barátaink — a kik még a „vizit kártyát“ is mellékeltek. — Hiszen jó van! A meghunyászkodást tudomásul vesszük — de ha kell majd ott Nérazugban esetleg... ne féljenek kérem nem vájuk ki. Az existenciát, az öt gyerek jövőjét, ... az igazgatóságot... meg a többit békében hagyjuk. Vederemő... — Ezekiel. Rittberg. Hát ha négy felé vágnának. A „T. P.“ menni fog.

Advertisement for Tinct. capsici comp. (Horgony-Pain-Expeller) featuring an anchor logo and text describing its benefits for various ailments.

Large advertisement for Richter's Horgony-Kőépítőszekrények (Horgony-Block Building Sets) featuring an illustration of a child building a tower and detailed text about the product's educational value.

I Négy regény ingyen!

Felhívás

a művelt magyar olvasó közönséghez!

A „Képes Családi Lapok” jelenleg már az ország minden vidékén a legtöbb művelt magyar család rendszeres házi barátja.

Köszönetet és elismerést az által ért el, hogy mindig hazafias irányban s úgy van szerkesztve, hogy a serdülő leánykának is bátran a kezébe lehet adni, s e mellett az atyák, anyák és nagyanak is mindig megfelelő szórakozást és hasznos olvasmányokat találhatnak benne.

A „Hölgyek Lapja” című melléklet, a nő házi tanácsadója és szellemi titkára.

A „Regénymelléklet” évente egy díszes regénnyel ajánl a közönségnek a mezei előfizetőit, szép színes borítékkal, melyeknek egyenkénti bolti ára 1 frt, tehát összesen négy forint.

A „Borítók” tele van szórakoztató talányokkal s mulattató apróságokkal, kérdésekkel, feleletekkel, egyeztetve a „Képes Családi Lapok” a legértelmesebb, a legelőkelőbb s mégis a legolcsóbb színdarabjai képes hetilap.

A képek a legelső művészek ecsetének köszönik létüket. A „Hölgyek Lapja” mellékletünknek dívatképei mindig a legjobb dívatnak mintái; így az 1895-ik évi első szám a következő tartalommal jelent meg:

„Házmár és társa” regény Beniczkyné Bajza Lenkétől; „Újév” költemény Ábrányi Emilől; „A befelé fordított kép” novella Muray Károlytól; „A nő feladat” dr. Turnowszky Móról; „A sötét világ” Tolnay Lajostól; „Az ifjú anya” költemény dr. Feleki Sándortól; „Az átom” G. Diószeghy Móról; „Bál után” Mészáros Sándortól; „Az időrel” szatíra Jámbor Lajostól; „A szép színes” regény Rüdnyánszky Gyulától.

Előfizetési árak:

a „Hölgyek Lapja” című dívat s „Regény”-melléklettel együtt

Egész évre ----- 6 frt -- kr.

Fél évre ----- 3 " -- "

Negyed évre ----- 1 " -- "

A „Képes Családi Lapok” hetilapból mutatószámokat ingyen és bármennyire küld a kiadó hivatal mindazoknak, a kik ez iránt legelőszerebben levelezőlapon — hozzá fordulnak.

A ki három új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget utalványon egyszerre beküldi, annak elismerésül „egy díszes emlékkönyvet” küldünk.

A ki az egész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget 80 kr csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak elismerésül 4 regényt küldünk; a ki 3 frt előfizetési összeget 4 kr csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak két regényt küldünk elismerésül jelölés és a ki csak 1 frt 50 krnyi negyedévi előfizetési díjat 20 kr csomagolási- és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak a kiadóhivatal egy regényt küld jutalmul.

a „képes Családi Lapok”

kiadóhivatala

Budapest, Vadász-utca 14. sz. saját házában.

Hirdetmény.

Az 1883. évi XXVI. t.-cz 135. sz. értelmében a telekkönyvileg bekebelezett tartozások kamatainak 10 százaléka az általános jövedelmi pótdadó kivételével levonásba hozandó. Felhívatnak ennél fogva mindazok, akik a kedvezményt igénybe venni óhajtják, hogy kamat teher vallomásaikat alulírt hivatalnál 1895. évi Január hó 31-éig annál bizonyosabban benyújtsák, mert később beadott vallomások csak igazolásá kérelemmel és csakis 1895. évi február hó 15-éig fogadtatnak el.

A vallomás benyújtásakor a tartozás fennállása kötvény vagy törlesztési könyvecskével igazolandó.

Verseczi adóhivatal.

Verseczen, 1895. évi jan. hó 5 én,

Bodry Mihály,

tanácsnok mint városi adóhivatali főnök

Nem a reklámnak, hanem a sok ezer ember általi személyes továbbajánlásnak, — a kik a

Richter-féle Tinct. capsici comp. - t
(Horgony-Pain-Expellert)

az utolsó 25 évben jó sikerrel használták, — köszöneti ezen igazán biztos hatású háziszert nagy elterjedését és általános kedveltségét. Ki a *Tinct. capsici comp. - t* (Horgony-Pain-Expellert) készvényét, *csúznál* (tagaszaggatásnál), keresztesontfájásnál, fej- és fogfájásnál, csipfájdalomnál, fájdalomosillapító bedörzsolésként alkalmazta, abból egy üveget mindig készletben fog tartani, hogy azt meghűléseknel is, mint levezető, elhárító szernek alkalmazhassa. Ezen rég jónak bizonyult háziszertnek ára igen olcsó, tudniillik 40 kr., 70 kr. és 1 frt. 20 kr. üvegenként. — Kapható a gyógyszerárakban; Budapesten **Török József** gyógyszerésznél. — Csak a „Horgony” védjeggyel ellátott üvegek elfogadandók. Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thüring.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

41 év óta fennálló, gőzerővel működő s a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

ujságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, czimlapok, bál meghívók,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,

arany, bronz vagy szini előállítására

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, és könyvkereskedés mely az Andrassy-sétány és az iskola-útcza sarkán lévő Kádits-féle házában van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hírlapokra, regényekre, dívatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVIII. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetter Gebirgsbote” és „Délvidék” szerkesztősége és kiadóhivatala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.